

BREDASCHÉ

Staat-, Letterkundig en

NIEUWS-

Dingsdag

COURANT.

Wetenschappelijk

BLAD,

2 October.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR der Provincie Noord-Brabant, brengt bij deze ter kennis, dat het *Provinciaal Gerechtshof*, de *Arrondissements-Regtbank* en de *Kanton-Gerechten* van dese Provincie, op den 27 en 28sten dezer maand respectivelijk, zijn bevestigd en geïnstalleerd geworden.

Breda, den 26 September 1838,
De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
Bon. VAN DEN BOGAERDE.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDÁ, brengen bij deze ter kennis der Ingezetenen, dat, volgens bepaling van Z. Exc. den Heere Generaal der infanterie, Opperbevelhebber dezer Vesting, te rekenen van Maandag den 1sten October, de poorten dezer Vesting zullen worden geopend des morgens ten zes ure en gesloten des avonds ten acht ure; zullende de Drijfboomen gelijktijdig met de Poorten worden geopend, doch een half uur vroeger dan deze gesloten worden.

Breda, den 29 September 1838.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

Frankrijk.

PARIS, den 27sten September.

Reeds gisteren werd door de ministeriele bladen het stof der telegraphische depeche medegedeeld, die het bericht van het besluit van prins Lodewijk behelst, om Zwitserland te verlaten. Derselve leidt nu in haar geheel als volgt:

De president van het eedgenootschap desit mij (den franschen gezant de Montebello) op het oogenblik eene nota mede, welke door Lodewijk Bonaparte den 20 september aan het gouvernement van Thurgau is gezonden, met verzoek om aan het algemeen bestuur van Thurgau te bevestigen, dat hij gevecht te trekken, zonder hetzelve van de gezanten der vreedende mogendheden plassen te verlaten, waarmede hij zich naar een plaats kan begeven waar hij een veilig verblijf zoude vinden. In dezen brief spreekt hij van zijne verlatende rechten, vermijnde zich uit te laten omtrent zijne dubbele betrekking, en geeft hij de verzekering dat zijne afwezigheid niet voor altijd zal zijn.

Het eedgenootschappelijk bewind zendt heden avond (den 25sten) dezen brief aan de kantons toe en heeft aan het kantonnaal bestuur van Thurgau geantwoord, dat deze verklaring te dubbelzinnig was om ter grondslag van eenen officieel en stap zijnerzijds te strekken en dat het inzonderheid aan het gezegd bestuur de uitnodiging deed om de plaats aan te duiden waar Lodewijk Bonaparte zich wilde verwijderen.

Reeds bij het afskenden werden van het eerste gedeelte der bovenstaande depeche en ook, nog gisteren, toen het geheel was medegedeeld, waren vele lieden van gevoelen, dat er met het aangekondigd besluit van Prinsen vertrek onder het voorbehoud van later terug te keeren, nog weinig voor den afloop der geschillen met Zwitserland gewonnen was. Men herinnerde zich de taal der ministeriele bladen voor eenige weken, toen er voor het eerst gesproken werd van de mogelijkheid, dat door de vrijwillige verwijdering een einde aan de zaak wierd gemaakt, en bleef het er nu voor, dat Frankrijk, niet te vreden met de voldoening aan zijn verlangen voor het oogenblik, op een besluit tot verbanning bij het Zwitsers bestuur zoude blijven aanhouden. Andere lieden daarentegen waren van gevoelen, dat de heer Moll, reeds sooveel overtuigd in de gedane stappen ontmoet hebbende, daarbij den heerschenden geest van het meerendeel der Zwitsersche kantons opmerkende om aan den gedanen eisch niet toe te geven, en de bezwaren doorziende die eene verdere voortzetting van den ingeslagen weg inhield, de aangeboden gelegenheid om de zaak tot een redelijk einde te zien gebracht, niet ongebreikt zou laten voorbijgaan. Het schijnt met der daad dat ook zoodanig het gevoelen van het ministerie geweest is en men goedgedacht heeft om de zaak niet verder te vervolgen, maar zich met de enkele verwijdering des Prinzen te vergenoegen. Het *Journal des Débats* is gekozen geworden om dit gevoelen van het bestuur openbaar te maken. Evenzeer als dit blad uitmuntende redactoren zou gevonden hebben, indien een ander besluit genomen ware om te bevestigen, dat het fransch gouvernement niet buiten den eisch kon blijven dat door het Zwitsers bestuurgovernment een verbanning-behuil uitgevaardigd werd, behelst het nu een artikel, waarin het met vele woorden verzekert, dat het fransch ministerie door zijne vastheid verkregen had wat het wenschte; dat nante-

lijk de vreedende man het Zwitsers gebied verliet, terwijl het Journal vertrouwt, dat hij den voet op dat gebied niet meer zetten zou, dewijl men dan dadelijk de thans gedane vordering zou hervormen. Frankrijk had dus, spoels het Journal nu wel bevestigd, en verkregen wat het wenschte; hetzelve zou het nu een overdroven denkbeeld om Zwitserland te willen vernederen en zich in dezelfde binnenlandsche aangelegenheden te mengen; Frankrijk had er geen oogenblik aan gedacht om Zwitsers onafhankelijkheid aan te tasten en eene concessie te vorderen die dastelfs eer kwetste; de bepaalde verwijdering van Lodewijk Napoleon was voor het fransch kabinet volkomen voldoende, enz. De tegenstrijdige taal van dit blad in hetgeen het nu verzekert en kort geleden seide, is al te zeer in het oog loopende.

Door het *Journal des Débats* wordt heden ook den brief medegedeeld waarbij de prins Lodewijk zijn besluit tot vertrek aankondigt. Hij is van den volgenden inhoud:

» Aan den landammann president van den kleinen raad van Thurgau,
» Mijnheer de landammann.

» Toen de nota van den hertog van Montebello aan het eedgenootschap werd gericht, wilde ik mij aan de vorderingen van het fransch gouvernement niet onderwerpen; het was voor mij van belang door mijne weigering om mij te verwijderen, te bewijzen, dat ik in Zwitserland teruggekeerd was zonder aan eenige aangegane verbindtenis te kort te doen, dat ik het regt had om te verblijven, en dat ik er hulp en bescherming zoude vinden.

» Zwitserland heeft sedert eene maand door zijne krachtige protestatiën en thans door de besluiten van de groote kantonsraden, voor soever zij reeds bijeen geweest zijn, getoond, dat het voor de handhaving van zijne waardigheid en zijn regt tot de grootste opofferingen bereid was. Het heeft als onafhankelijke natie zijn plicht weten te doen; ik zal toeken ook den mijnen te kunnen betoelaten en getrouw blijven aan de stem der eer. Men kan mij niet verwijten, dat ik niet heb gehandeld naar mijn geweten.

» Het eedgenootschap om aan dezelfde verlangens te voldoen, het spijt tot eene vervuiling zou zijn, waarvan Zwitserland het slagtoffer konde worden, blijft mij niet anders te doen over dan een land te verlaten waar mijne tegenwoordigheid het voorwerp is voor zulke onregtvaardige vorderingen, waar dezelve tot het waerwonder van zulke groote ongelukken zou strekken.

» Ik verzoek u dan, mijnheer de landammann, om aan het eedgenootschappelijk bestuur kenbaar te maken dat ik vertrekken zal, zoodra ik van de gezanten der onderscheidene mogendheden de noodige passen zal hebben ontvangen, om mij naar dese plaats te begeven, waar ik een veilig verblijf vinde.

» Bij het thans vrijwillig verlaten van het enig land in Europa waar ik steun en bescherming had gevonden, bij de verwijdering van de plaatsen die mij onder sovele opzichten dierbaar waren geworden, hoop ik aan het zwitsersch volk te toonen, dat ik de mij betoonde bewijzen van achting en genegenheid waardig was. Ik zal nimmer het edel gedrag der kantons vergeten die met de moedigheid in mijn belang hebben verklaard, vooral zal de herinnering aan de edelmoedige door het kanton Thurgau mij verleende bescherming diep in mijn hart bewaard blijven.

» Ik hoop dat deze scheiding niet voor altijd zal zijn, en dat ik eenmaal zonder de belangen van de beide naties, die betruwd moeten blijven, in de waagschaal te stellen, naar het land zal kunnen terugkeeren waar een twintigjarig verblijf en verkregene rechten mij een tweede vaderland geschonken hadden.

» Wees, mijnheer de landammann, de tolk mijner erkentelijke dank bij de beide raden, en geloof dat alleen de gedachte om Zwitserland onlusten te besparen, het leedweken verzachten kan dat ik bij het verlaten van deszelfs grond gevoele.

» Ontvang de betuiging mijner hoogachting,

» Napoleon Lodewijk
» Aarensburg, 22 September 1838.

[Volgens berichten uit Zürich is de heden ontvangen duitsche brief den voornemende, zou prins Lodewijk, in een naschrift aan den kleinen raad van Thurgau, ook van zijn burgerregt in het kanton verklaren afstand te doen.]

— De *Moniteur* houdt een rapport van den minister voor de openbare werken, handel en nijverheid Martin (du Nord), door een koninklijke ordonnantie gevolgd, waarbij bepaald wordt, dat een tentoonstelling van voortbrengselen der fransche nijverheid op den 1sten Mei 1839 in den grooten vierhoek der Champs élysées zal geopend worden.

— Er worden heden avond in de faubourg St. Germain bij de aanhangers van het vorig stambuis verscheidene feestpartijen gegeven, ter gelegenheid van den verjaardag des hertogen van Berdeaux, die thans zijn 18de jaar is ingetreden.

— Men merkt tegenwoordig weder een drukke koerierwissel op tussehen de londensche en parijische kabinetten; men wil dat de moeilijkheid om het hollandsch-belgische vraagstuk tot een einde te brengen, de aanleiding daartoe geeft.

Eergisteren avond arriveerde aan het hotel der buitenlandsche zaken een koerier met depeches uit Brussel, na welker ontvangst de minister Molé zich ijlings naar de Tuilerien spoedde. Onder het publiek verspreide men daarop het gerucht, dat de prins Pierre Bonaparte, op de fransche grenzen eene soort van aanslag in den zin had, gelijk vroeger zijn neef Lodewijk te Straatsburg. Dit gerucht vond met reden bij niemand geloof.

— Men wil thans weder verzekeren, dat Engeland en de Vereenigde Staten hunne bemiddeling in de geschillen tussehen Frankrijk en Mexico aangeboden hebben, maar dat het fransch kabinet het aanbod nog niet had aangenomen.

— Van de Spaansche grenzen worden berigten uit Baljonne, dat den 2sten dezer medegedeeld. Don Carlos en de opperbevelhebber van zijn leger Maroto, bevonden den 2sten zich nog te Balmaceda, doch men dacht dat zij zich spoedig tot de eene of andere onderneming in beweging zouden stellen. Espartaco hield nog altijd de omstreken van Miranda bezet. — De nadere tijdingen van de grenzen bevestigen volkomen de nederlaag van Alais, op den 19den, op vier uren afstand van Pampeluna. Hij was door Espartaco naar Tafalla gezonden en met de dekking van eenige konvooijen belast. Door de karlistische afdeeling van Garcia ontmoet, werden zijne troepen geheel verslagen en verstrooid. Alais zelf is zwaar gewond te Puente la Reyna binnengebragt.

— Eene telegraphische depeche heden door de ministeriele bladen bekend gemaakt, houdt de volgende nadere tijdingen:

— Vijf en twintig karlistische bataillons zijn in Biskaye en in de vallei van Mena vereenigd. Er worden steeds nieuwe konvooijen op Balmaceda gerigt, waar Maroto en don Carlos zich nog den 2sten bevonden. De karlisten schijnen zich van Portugalette te willen meester maken, in welke plaats men de artillerie en den voorraad vermeerderd heeft. Het garnizoen heeft eene versterking van 500 man uit St. Sebastiaan gekregen.

— Espartaco was den 18den te Haro, zijn leger, op acht bataillons na, die naar Kastilie gezonden zijn, was van Santa-Maria-da-Cuba tot aan Oca geëchelonneerd.

— Tijdens tijdingen uit Madrid tot den 2sten September, zou de generaal Rivero, op verlangen van Espartaco, tot minister van oorlog worden gekozen. De genoemde generaal heeft lang over eene afdeeling van Espartaco's leger het bevel gevoerd. Voor de leiding van het ministerie der binnenlandsche zaken was een raadgeraad comité benoemd, aan welks hoofd de bekende senateur Argueta stond.

Het ministerie had eindelijk eenige geldmiddelen in handen gekregen, door de definitieve sluiting der overeenkomst met het huis Rothschild. Het bestuur zal, krachtens hetzelfde, 10 millioen realen gedurende vier maanden bekomen; terwijl het kwiksilver tegen 60 piasters het quintaal zal worden geleverd.

— Op de beurs heeft het artikel van het Journal des Débats, ofschoon in den aanvang nog al indruk makende, de fondsen toch weinig kunnen opbeuren. Immers de notering was heden (29 September) 5 pCt. 109,30; 3 pCt. 80,95; Nap. r. 100,25; Sp. Afdoin 19; Rom. L. 103.

D u i t s c h l a n d.

Frankrijk, den 28sten September.

Te Potsdam zijn aangekomen de groothertog en de groothertogin van Saxe-Weimar, H. K. H. mevrouw de hertogin van Anhalt-Dessau en Z. K. H. Prins Frederik van Pruisen. Wanneer het hof naar Berlijn vertrekken zal, schijnt nog onbepaald.

— Prins Christiaan van Denemarken is den 21sten van Weegen naar München vertrokken. — De hertogin van Angoulême is te Weenen aangekomen. — De echtgenoot van een gewezen minister van Karel X, gravin de Montbel, is, ten gevolge van een val met haar rijtuig, in een bloeienden ouderdom te Weenen overleden. — Nadere berigten omtrent den brand te Pesth luiden eenigzins gunstiger.

— Den 17den heeft Z. H. de paps, in een derde consistorie, hetwelk ditmaal in het openbaar gehouden werd, de nieuwe kardinalen met den hoed bekleed. Daarna werd de openbare vergadering in eene met gesloten deuren veranderd, in welke de paps wederom negen nieuwe bisschoppen benoemde, waarvan drie voor bissdommen in Amerika, de overigen meestal tot Italië; vervolgens gaf de H. Vader den kardinaal Serock den titel van S. Bartolomeo nell'Isola en teekte aan beide de nieuw benoemde kardinalen den ring. — De aartsbisschop van Mechelen zou binnen weinige tijden naar zijn aartsbisdom terugkeeren.

Te Rome heeft de door keizer Ferdinand verleende amnestie de hoop doen onttaan, dat zich de Paus hiertoe bewegen zou gevoelen om een dergelijk blijk van vergevensgezindheid te geven en alzoo een aantal nog in den kerkelijken staat wegens staatsmisdrijven gevangen zittende jonge lieden de vrijheid weer zou schenken.

— Tijdingen uit Athene, tot den 12den dezer, ontvangen, houden, dat de reis des Konings naar Rumelië, wegens menigvuldige bezigheden, nog niet had plaats gehad; Z. M. zou echter den 17. vertrekken. Men hield zich steeds over het gebeurde in Messenië

bezig, en de dagbladen riepen de regering op, om met kracht tegen de weinige onruststokers te handelen.

— De vermaarde duitsehe natuuronderzoeker Joseph Ruzegger is, volgens een berigt uit Salzburg, van zijne reis door het afrikaansche binnenland te Alexandrie teruggekeerd. Hij heeft aan den onderkoning zijn ontelag ingediend, omdat hij in het belang van dien vorst zelve, niet besluten kon om de door hem in Abyssië en Sennaar ontdekte goudbronnen door soldaten en dus hoogst ondoelmatig te doen bewerken; gelijk Mahemed-ali dit wilde. Zoodra hij zijne geldelijke aangelegenheden met den egyptischen onderkoning geregeld had, zou hij eene reis naar Arabië en zuidelijk Syrië doen en vervolgens, in het voorjaar, de voornaamste europesche hoofdsteden bezoeken, ten einde de uitkomsten van zijne onderzoekingen in Afrika aan die van andere geleerden, en aan de bestaande werken en geschriften over dat werelddeel te toetsen, en daarna, in zijn vaderland teruggekeerd, zijn vergaarden schat van kennis aan de geleerde wereld aan te bieden.

N e d e r l a n d e n.

Breda, den 1sten October.

Gisteren morgen had alhier de plegtige opening plaats van de herbouwde Luthersche kerk. Reeds lang had men de noodzakelijkheid ingezien eener hernieuwing zoowel van het geheele dak als van vernieuwingen en verbeteringen aan het inwendige van dit gebouw, toen in het verlopen voorjaar aan den wensch der gemeente ten deze werd toegegeven. Niet alleen werd nu in alle de vereischte herstellingen voorzien; maar ook het orgel onderging belangrijke verbeteringen. De dag van gisteren was bestemd om op eene regt godsdienstige wijze het der gemeente te beurt gevallen voorregt te vieren. Eene talrijke schaar van verschillende gezindheden nam aan deze feestviering deel. Eene doeltreffende leetrede door den lutherschen predikant alhier, den weleerwaarden zeer geleerden heer Bührmann, uitgesproken, en die met de meeste belangstelling werd aangehoord, werd afgewisseld door een treffend en smaakvol uitgevoerd koorgezang door een twintigtal jeugdige Bredasche schoonen mede van verschillende gezindheden, en bestuurd door den heer Wieringa, Muziekmeester bij de koninklijke militaire akademie, welk gezang vooral ook heeft bijgedragen om de plegtigheid van dit feestuur te verhoogen, en hetzelfde bij de Luthersche gemeente in aangename herinnering te doen blijven.

— Heden zagen wij de twee schoone kurassier-regimenten n°. 9 en n°. 1 door onze vesting komen, het eerste gaande van Etten en Oudenbosch naar Amsterdam, om aldaar in garnizoen te blijven, en het laatstgenoemde regiment komende van Oosterhout, en naar Etten en Oudenbosch gaande, om aldaar het regiment n°. 9 te vervangen.

— Z. M. de koning heeft II. zaterdag een uitnoodiging naar Rotterdam gemaakt, en bij die gelegenheid den Zeehaven in Schiedam, met welks droogmaking men zich ijverig bezig houdt, bezocht.

— Uit Utrecht wordt van gisteren geschreven: — Heden nacht zijn deze stad gepasseerd HH. KK. HH. de prinsen Alexander en Hendrik, zich van Soestdijk naar 's Gravenhage begevende.

— Uit 's Gravenhage wordt ons van gisteren geschreven:

— Dezer dagen heeft Z. M. den heer mr. H. F. de Groot, advocaat te Breda, met de waarneming der 6de en 7de district-commissarissen in de provincie Noord-Brabant belast, en wel gedurende de afwezigheid, ten gevolge van het bijwonen der aanstaande gewone zitting van de Tweede Kamer der Staten-generaal, van den heer mr. A. J. Ingen-Housz, commissaris in het 7de district der provincie Noord-Brabant, tevens belast met de waarneming dier function in het 6de district derselver provincie.

Dezer dagen zijn door Z. M. benoemd:

Tot adjudant van Z. K. H. den Eriprina van Oranje, de majoor H. de Hazeboom, van de 1ste afd. inf.

Tot secretaris van het parket van den procureur-generaal bij den hoogen raad, de heer A. Niemeijer, sinds 1855 secretaris bij het parket van den procureur-generaal bij het hooft-geregtshof alhier.

In hunnen tegenwoordigen rang en anciënniteit, zijn bij het wapen der artillerie in Oost-Indië overgeplaatst de tweede luitenant W. C. J. Pape, van het 6e bat. art. nat. milit.; W. C. van Blommestein, van het 3e bat. art. nat. militie; J. F. Cloots, van het 6e bat. art. schutterij; H. T. van Dentsch, van hetzelfde korps; E. Simons, van het 3e bat. veldartillerie; A. W. van Ols, van het 6e bat. art. nat. militie; en G. C. Fabius, van het 6e bat. vrijwillige artilleristen.

Door den Hoogen Raad is het volgende besluit ter algemeene kennis gebragt:

De Hooge Raad, Gemten artikel 88 van het reglement, heeft goedgevonden te bepalen, zooals hierna volgt bij dese: Dat de twee onderscheidskamers, welke de Hooge raad volgens artikel 77 van opgesteld reglement zal zijn verdeeld, derselver gezamenlijke zittingen respectievelijk wekelijks zullen houden, als volgt:

De Kamer, van welke de kennisneming van de burgerlijke zaken, en van de verdere zaken, bij artikel 78 van gezegd reglement vermeld, is opgedragen, op woensdag, donderdag en vrijdag; — en die, welke met de kennisneming van de strafzaken, en van de verdere zaken, bij artikel 79 van hetzelfde reglement opgenoemd, is belast, op maandag, dinsdag en woensdag; en dat de aanvang dier zittingen voor de beide kamers zijn zal des voormiddags ten elf ure.

En zal hieraan, zoo door aanplakking aan het gerechtsgebouw van den raad, als door inlassching in de *Staats-Courant*, de noodige publiciteit worden gegeven.

— Van 's Gravenhage wordt van gisteren geschreven: » Gisteren is het hoog gerechts-hof ontbonden. In de bij die gelegenheid gehouden zitting, sprak de kamer-president, de hoogedel gestr. heer Mr. A. W. J. J. Baron van Hugenpoth tot Aerd, eene toepasselijke rede uit, welke door den edel hoog achtbaren heer A. W. Philips werd beantwoord, waarin hij van de bewijzen van hooge gunst gewaagde, welke hij van den koning had genoten. De hooge raad daarna eene eerste zitting houdende, legden de heeren advocaten, procureurs en deurwaarders den eed af, bij welke gelegenheid zij door den edel hoog achtbaren heer de Bordes hartelijk werden toegesproken. — Ook heeft gisteren het aangekondigde diner bij den voorzitter van den hoogen raad plaats gehad, waarbij de verschillende ministers, de presidenten, vice-presidenten en procureurs-generaal der hooge regterlijke collegien tegenwoordig waren. »

— Naar men verneemt, zal van gouvernementwege binnen kort het licht zien eene medaille op de invoering der Nieuwe Nederlandsche Wetgeving, ter grootte van die welke op het Noord-Hollandsche kanaal is vervaardigd, en waarvan de heer J. P. Schouberg, van Utrecht, de graveur zijn zal.

— Van regeringwege zullen in den loop dezer maand de aanbestedingen plaats hebben van de noodzakelijke herstellingen aan de rijkse oeveringen en waterkeeringen der steden Vlaingen en Vessre, met het onderhoud van dien; het besetten met rijkskattekken van den onderzeeschen oever van den Margaretha-polder, waterfog van Stavenisse, van den oever van den Eendragtpolder, in het Hellegat, en van den onderzeeschen oever voor en ter wederzijden van de Weyersluis; het doen van voorzieningen en verbeteringen aan de bestaande teewerken op het westende van de watering Ond- en Jong Brekens, en het voortzetten en voltooien der dijksverbetering aan den Kouders Polder; — alles in de provincie Zeeland; terwijl voorts ook, in gevolge magtiging des governments, de aanbesteding plaats zal hebben van het zeejarig onderhoud van 's rijks zeeooringen op het eiland Wieringen.

— Den 18den dier zal, blijkens eene daarvan gedane aankondiging, te Alkmaar worden overgeaan tot de openbare veiling van 45 perceelen domein-goederen, onder het agentschap van het Domein te Alkmaar; terwijl op maandag den 2sten bevoens, te Arnhem zal plaats hebben de veiling van domein-goederen, bestaande in bouwhoeven, landerijen, uitgestrekte bosschen en plantadjen, tot het agentschap van het domein te Arnhem behorende. Bij de agenten van het domein in alle hoofdplaatsen der provincien zijn van de perceelen in deze beide veilingen begrepen, de uitgebreide catalogussen tegen betaling te verkrijgen.

— Volgens het 's Gravenhaagsch dagblad, zijn laatstleden vrijdag, de vereachte benoemingen geschied bij het aldaar opgericht stedelijk gymnasium, waarvan de opening op maandag den 2sten dier zal plaats hebben. De heeren C. Bar, W. F. Scher en G. van Oersbergen, zijn in hunne betrekkingen bij de hooftschool bevestigd, en gaan als zoodanige tot het volgende schooljaar over; terwijl de heer C. Bar, in het bijzonder, van rector, het algemeen bestuur der hooftschool onder het toezigt van curatoren, opgedragen is. Tot tweeden praecceptor is benoemd de heer J. de Riemer, hooftschool-lector, en tot deszelfs plaatsvervanger, zoo lang hij van eene zware ziekte, waaraan hij kort na zijne benoeming overleden is) niet hersteld zou zijn, de heer L. Bayner, phil. theor. mag. lit. hum.; als eerste onderwijzer in de rector, het en meerkunde, de heer J. A. van Sillevoldt; tot tweeden onderwijzer in de meerkunde G. van Brummeler; tot eersten onderwijzer in de Fransche taal en letterkunde de heer A. de J. Miquel; tot tweeden onderwijzer in de Fransche taal, de heer H. J. Dirksen; tot onderwijzer in de hooger Fransche taal en letterkunde, de heer H. Hartmann; en tot onderwijzer in de Engelsche taal de heer M. Eusden.

— Van Harderwijk wordt van den 27sten dier geschreven: » Heden zijn van hier te water naar het Nieuwe Diep vertrokken, 130 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den kapitein Klyn, vergezeld van den 2den luitenant de Korte en de officieren van gezondheid 3de klasse van Deventer en Smidt, om van daar met de eerst gunstige gelegenheid met het schip de Lucia Maria naar Batavia te worden overgevoerd. »

— Van gisteren wordt uit Amsterdam gemeld: De schepen van den stad, wijken heden met hunne vlaggen. Naar wij vernemen, geschiedt zulks ter eere van onzen stadgenoot den heer Hamelman, op den Buitenkant woonachtig, die te midden van zijne in blijdschap opgetogen betrekkingen, heden zijnen honderdsten verjaardag viert. Deze hoog bejaarde feesteling geniet nog eene blinkende gezondheid, bij het volkomen gebruik van alle zijne zintuigen. »

— Zaterdag avond is te Scheveningen de grote haringsschuit, toebehoorende aan den reeder P. van Duyn, met ruim 20,000 haringen in lading van de Engelsche kust aangekomen. De haring heeft 46 à 48 gulden opgebracht. De gebruikelijke geschenken zijn daarvan aan Z. M., de verdere koninklijke familie, de ministers enz., gedaan.

— Wederom is, in de H. Wijk, gehouden veiling van 1500 kisten Java-indigo, door de Nederlandsche Handelsmaatschappij, al te eentant verkocht. De laagste prijzen, welke besteed werden, waren f. 2,10; de hoogste f. 5,25.

— De Russische bladen weerspreken hetgeen uit Londen over

een op handen huwelijk van den heer de Bériot met Mlle Garcia geschreven is. De Bériot zal eerlang eene reis naar het zuiden van Frankrijk doen, waarna hij, over Brussel, zich naar München en Weenen en vervolgens naar Rusland begeven zal. Mlle Garcia, van haren kant, zal zich bij de Italiaansche opera te Parijs verbanden, of binnen kort eene reis naar Italie doen.

— Uit Stockholm wordt van den 18den September gemeld: In de hoofdstad heeft de laatste avonden rust geheerscht, behalve dat aan een paar door Joden bewoonde huizen eenige vensterluiken ingeslagen werden. Tot nog toe heeft men degaden, die zich aan deze baldadigheden schuldig hebben gemaakt, even weinig kunnen ontdekken, als de aanstokers der vroegere rustverstoringen. De ter beurze geopende intekening, om de tot dat einde noodige middelen bijeen te brengen, en de in eene afkondiging van den gouverneur uitgesloofde belooningen, zijn beide vruchteloos gebleven. Intusschen houdt men zich voortdurend bezig met een ontwerp tot reorganisatie der politie, wier intigting bij de jongste gebeurtenissen maar al te zeer gebleken is onvoldoende te zijn. »

— Reeds in de vorige week is onder de Parijsche berigten melding gemaakt van bijeenkomsten van radikalen die in Engeland weder in zwang kwamen, waarin beraadslaagd werd over wijzigingen die men bij de aanstaande Parlements-opening zou verlangen dat in de staats-instellingen gebragt wierden. Eene eerste groote vergadering van dien aard is den 17den Septemberte Londen gehouden onder den naam van groote vergadering der arbeidende klasse, in welke vergadering omstreeks 50,000 menschen tegenwoordig waren, en waarin met onstuimigheid alleraanmerkelijkste wijzigingen in het stelsel van vertegenwoordiging werden voorgeslagen, als: het uitgebrekte kiesrecht, de stemming bij balotage, eenjarige Parlements, enz., en waarin door verscheidene sprekers, onder anderen, door den heer Leader, redevoeringen aan de menigte werden gericht.

Thans leest men in de Engelsche berigten een verslag van eene andere soortgelijke vergadering, die den 24sten te Manchester gehouden is, en bij welke men, door alle middelen, zoo veel volks als maar mogelijk was uit de naburige districten verzameld heeft; meer dan 40,000 menschen, grootendeels handwerklieden, berekent men dan ook dat daarbij tegenwoordig waren, zoodat deze bijeenkomst de grootste van dien aard was welke sedert 1819 in die stad heeft plaats gehad. Nadat zich de menigte, in alatigen optogt, door trompetten en bannieren voorafgegaan, naar eene nabij gelegene vlakte had begeven, dreeg men het voorzitterschap aan het parlementslid Fielden op, die het eerste voorstel deed, daarin bestaande dat deze vergadering zich met het besluit ter invoering eener volks-charter, onlangs door de radikalen in Westminster genomen, vereenigen zou. Nadat dit voorstel, benevens eenige eischen als de bovengenoemde, aangenomen was, is de vergadering, aan welke zich, ten gevolge van hevige stormregens, reeds velen onttrokken hadden, uiteten gegaan, zonder dat er, zoo ver men weet, verregaande baldadigheden zijn gepleegd geworden. — Soortgelijke vergaderingen zijn in verscheidene districten van Yorkshire en Lancashire tegen de eerste dagen van oktober zamengetroepen. Het mag niet zonder opmerking gelaten worden, dat de hervormingsbil, die haren oorsprong grootendeels aan de vroegere pogingen der radikale partij te danken heeft, in de redevoeringen bij deze en soortgelijke gelegenheden gehouden, thans als de bron der elende van het volk wordt uitgekroten.

— Over Nieuw-Orleans heeft men te Londen berigten uit Mexico ontvangen, houdende dat het mexicaansch bestuur grootsche bereidselen tot verdediging maakte; Vera-Cruz en het kasteel Saint-Jean d'Ulloa, inzonderheid waren aanzienlijk versterkt, en het kasteel voor zes maanden van mondbehoefsten voorzien. De Mexicaansche bank had een voorschot van 500,000 dollars aan de regering verstrekt, op de te heffen oorlogs-contributies.

RUSLAND, ENGELAND, NEDERLAND.

Terwijl men van de Fransche zijde altijd uitvaart tegen Rusland, en alles te werk stelt om die mogendheid als barbaarsch te doen voorkomen, en in een hatelijk of belagchelijk licht te stellen, en ten toon van aanmatiging en meerderheid aanneemt, zoo ziet men van den anderen kant Engeland met bekommering en schrik de toekomst te gemoet zien, waarin dat Rusland eenen meer snellen gang zal aannemen en van zijnen invloed op de oostersche zaken met krachtbetoon zal doen blijken; de toestand van Hindostan haart ernstige bekommernis aan de Britsche regering. En inderdaad, die toestand verdient wel ernstiglijk overdacht te worden. Rusland wint langzamerhand meer en meer veld in Azie; zij reikt de hand aan Perzië, heeft den turkschen Sultan in hare magt; en vermeerderd haren invloed in Europa; van Zweden af, tot Oos-enrijk toe, wordt de Russische invloed gehuldigd; daar moge omtrent punten van mindere aangelegenheid soms verscheidenheid van inzigten bestaan; in de hoofdzak heerscht eenstemmigheid van gevoelen; van gevoelen die lijnrecht aandruischap tegen de denkwijze en de vermeende belangen van Engeland. Bij den staat van spanning die overmalen wordt opgemerkt tusschen Rusland en Engeland, waar toe de intriges van het Britsche kabinet, altijd derzelver bekende staatkunde met meerdere of mindere schranderheid en behendigheid getrouw, het hare tebrengen om die spanning te vermeerdere, is: er niet veel nodig, om deze vijandiglijk tegen elkander staande mogendheden slugs te doen geraken. De geheime dikwijls zelfs met onbeschaamdheid openlijk gedroevene ondersteuning der Circassiers, waarvan het doel alleen is om Rusland moeilijkheden te berokkelen;

de verschillende belangen in Hindostan; de twisten tusschen *Mohamed-ali* en den Sultan, en waarbij de Engelsche handel overal te gelijk zijn voorspel zoekt zijn, brandstoffen die bij den minsten vonk zouden vuur vatten, en den oorlog doen ontbranden. Met juistheid heeft men de opmerking gemaakt; dat de toestand van Engeland gedaald is, sedert den val van *Napoleon*; dat tegenover hare zeemagt, nu ook overstaan de zeemagt van Rusland, van Frankrijk, van de Vereenigde Staten; vlootan, die mogelijk overwonnen, maar niet eenszins vernield kunnen worden; en dat Rusland zorg genoeg draagt om zich de gelegenheid te besparen om zijne vlootan in de Noord- en Middellandsche Zee te kunnen brengen, zoodra het zulks mogt goeddunken. Maar dit zij zóó; wij willen ons niet ontveinzen dat onze zeemagt op zich-zelve onbeduidend is, wat het getal aangaat, maar in bevaarenheid en bekwaamheid behoeft zij voor grootere niet te wijken, en ook die vloot zou tegenover Engeland kunnen gesteld worden; het is echter niet in de bedoeling om vijandig tegen Engeland gezind te zijn of gezindheid op te wekken, dat wij dit scheppen: doch wij meanden daaraan te moeten herinneren. — Doch wanneer, naar dat gevoelen, Rusland in het Oosten met Engeland in onruin raakt, en Hindostan verloren wordt, zal dan het edelmoedige en edelkenkende Engeland zich soms niet laten welgevalen, om, als schadeloosstelling voor hetgeen het niet bewaren kon, onze kolonien in bezit te nemen, om ook in Java *plac à terre* te hebben? In dat opzigt zou het ook voor ons van belang zijn, dat de op de O. I. bezittingen gevestigde schuld meer en meer in vreemde handen gelaakte, en alzoo andere invloed en magt hebbende volken er *belang* bij kregen, om onze kolonien ons te vrijwaren, en de ingescreven schuld effect te laten sorteren. Niet dan schoorvoetend en met leede ogen is de teruggave van Java door Engeland geschied; nd de omwenteling van België, door hetzelfde aangestookt en begunstigd, heeft het geen regt gedaan op onze reclame tot teruggaaf onzer kolonien; welken nadeeligen invloed hebben wij dan niet te wachten, van eenen steeds meer en meer dreigenden toestand tusschen Rusland en Engeland in *Azie*, waarbij het mogelijk verlies van Hindostan allerwaarschijnlijkst op het minder magtige Nederland, onder een spoedig te zoeken en gevonden voorwendsel van misnoegen, zou worden verhaald?

Au mépris de leurs engagements, plusieurs des artistes de la troupe de M^r. ALEXANDRE sont en retard. Dans l'intention de la faire d'une manière plus digne du public, l'administration a l'honneur de prévenir MM. les abonnés et amateurs du Théâtre Français que L'OUVERTURE est remise au SAMEDI 6 du courant.

Heden overleed alhier, aan de gevolgen eener Beroerte, mijne geliefde Echtgenoot, MARIA MISERON, in den ouderdom van ruim 75 jaren, na eene Eelverbindtenis van ruim 51 jaren.

Dienende deze soowel tot byzondere als algemeene Kennisgeving.
Breda, D. P. RIJKEN.
27. September 1838.

Degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den beneficiairen Boedel van A. VAN DER PLUYM en P. VAN SCHENDEL, in leven Echtelieden, gewoond hebbende en overleden te Breda, gelieven daarvan opgave of betaling te doen voor den 15. October 1838, bij den Heer en Mr. J. MASTLOOM, Advocaat te Breda.

Ter vervulling van den vacanten post van HEEL- en VROEDMEESTER alhier, waaraan een jaarijksch traktement van honderd gulden verbonden is, worden degene, die daartoe inclineren, opgeroepen, om zich dadelijk, persoonlijk of met gefrankeerde Brieyen, onder overlegging van de vereischte bewijzen, te adresseren aan den Burgemeester dezer Gemeente.

Ossendrecht, den 29 September 1838.
Het Gemeentebestuur van Ossendrecht,
A. VAN HALTEREN Jz.,
Ter ordonancie van hetzelfde,
A. BERGER, Secretaris.

VOORLOOPIG BERIGT van den Publieken Verkoop van het LANDGOED genaamd de *Koekboek*, met al deszelfs toebehooren, gelegen in den verlonken *Zuid-Hollandschen Waard*, of *Biesbosch*, onder de Gemeente *Made* en *Erasmushaven*, nabij *Geertruidenberg*, Provincie *Noord-Brabant*.

Men maakt bekend, dat eerstdaags, (*de Tijd en plaats nader te bepalen*), na daartoe bekomen autorisatie, in het openbaar zal worden Geveild en Verkocht, om in perceelen en daarna in massa, bovengenoemd aanzienlijk en teregtgevend LANDGOED de *Koekboek*, bestaande in *Wiel*, *Hooi*, *Tand*, *Kiet* en *Bieslanden*, *Dijken*, *Kaden*, beplant met vijf-en-twintig honderd stuks *Boomen*; *Eendenkooi*, *Aanwassen* en *Water*, *Huis*, *Schuur*, *Boomgaard*, *Vloedheuzel*, *Hooiberg* en *Keten*, te zamen ter grootte van twee honderd twee en veertig *Bunders*, drie en zeventig *Roeden*, negen en twintig *Ellen*.

Zallende inmiddels hetzelfde Goed door de Gegadingden kunnen worden bezigtigd, gedurende de geheele loopende maand October, en daartoe behoortijke aanwijzing in loco worden gedaan, terwijl verder de vereischte inlichtingen zijn te bekomen, zóo bij de *Eigenaren*, als ten Kantore van den Heer A. J. VERKOUTEREN, Notaris te *Geertruidenberg*, mitsgaders ten Kantore van de Notarissen VAN DER LOOIJ en VAN DER HOOP te *Rotterdam*.

De Notaris Mr. H. G. A. VAN WHEEL, te *Oosterhout*, zal, ten verzoeke van den Wel-Ed. Gestr. Heer 1sten Luitenant VAN ITTERSUM, op Woensdag naaststaanden, ten elf ure des voormiddags, te *Oosterhout*, publiek Verkoopen:
Twee zwarte langstaart PAARDEN, oud 7 en 8 jaar, met DISSELCHAIS, en verder eenige MEUBILAIRE GOEDEREN.

En zeer fraanje GLAZEN-WAGEN en verscheidene RIJTUGEN en PAARDEN te Koop.
Adres bij de Uitgevers dezer Courant, *Brieyen franco*.

J. DUBBEN,
te *Nijmegen*.

maakt het geëerd Publiek bekend, dat hij ter Verkoop heeft vervaardigd eene extra groote partij CIRCULAIR-HAARDEN, PIEDESTALLEN en KOLOM-KAGGHELS; ook heeft hij tot Haard- en Kagghel-Figuren eene groote partij LEEUWEN, in differente Actien. De Compositie is gebakken Steen.

ETRENNES NATIONALES:
CHANTS PATRIOTIQUES, traduits de nos auteurs, et dédiés à S. A. R. le Prince d'Orange, par AUG. CLAVANAU. Ce Recueil, orné d'une belle lithographie, représentant la Patrie pleurant sur le tombeau de la Reine, sera mis en vente, à la librairie de F. BURY-LÉFÈVRE, à Maastricht, dans la 1ère quinzaine de Novembre, aux prix suivans: papier vélin, broché f 0,25.
même papier satiné, cartonné et doré sur tranches . . . f 1,25.
NB. Les souscriptions ayant presque absorbé le tirage de ce Recueil national, on prie les personnes qui voudraient se le procurer, d'en faire la demande le plus tôt possible, afin de ne pas arriver trop tard.

Bij BROESE & COMP. zijn de volgende NIEUWE WETBOEKEN en WETBOEKEN verkrijgbaar:

- Wet op den overgang van de Vroegere tot de Nieuwe Wetgeving. f 0,25.
- Wet houdende Algemeene Bepalingen der Wetgeving van het Koninkrijk. f 0,10.
- Wet op de Registerlijke Organisatie en het Beleid der Justitie. f 0,50.
- Burgerlijk Wetboek. f 3,50.
- Wetboek van Koophandel. f 2,40.
- Wetboek van Strafvordering. f 1,20.
- Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering. f 2,40.
- Mr. B. A. VAN HOUTEN, De Nederlandsche Burgerlijke Wetgeving, 2 Deelen in Kwarto. f 2,50.
- Mr. CAREL ASSER, Het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek, vergeleken met het Wetboek NAPOLEON. f 6,50.
- JOHAN VAN DEN HONERT, Thz., Handboek voor de Burgerlijke Regtsvordering in het Koninkrijk der Nederlanden; Met eene voorrede van Mr. E. A. VAN HALL, 1° en 2° Stuk. f 5,00.
- Mr. W. H. VAN DER VOORT, Het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek uit deszelfs beginselen verklaard, en met de bepalingen der fransche Wetgeving vergeleken, in twee Stukken. f 5,00.
- Mr. A. DE PINTO, Handleiding tot het Burgerlijk Wetboek, 1° gedeelte. f 3,25.
- idem 2° Stuk 2° Gedeelte. f 3,50.

Twee Tabellen, voorstellende de Artikelen van het Wetboek NAPOLEON, met het nummer van het gelijkklaidend of overeenstemmend Artikel van het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek achter elk derzelver, en omgekeerd. f 1,20.
Mr. M. C. VAN HALL, Regtsgeleerde Verhandelingen en Lessen Gegeven. f 3,00.
Mr. C. THAMMEN, Handboek van de Wetgeving in de Burgerlijke Zaken en Zaken van Koophandel, volgens de Wet, onderhandsoch megen worden opgemaakt. Dit het Fransch vertaald, vermeerderd en naar de Nieuwe Wetgeving omgewerkt. f 0,90.

Door Bovengemelden is op den 25sten September 1838, aan het Ed. Achtb. Bestuur hunner Woonplaats, ter Vertaling in het Nederduitsch, vertoond: *Versuch eines Leitfadens zur taktischen Belehrung für Subaltern-Officiere der Infanterie und Cavalerie*, bearbeitet von P. — Adork Verlags-Bureau, 1838.